

ANIVERSAREA A 100 DE ANI
DE LA NAȘTEREA LUI VLADIMIR ILICI LENIN

ECOUL IDEILOR LENINISTE DESPRE LITERATURĂ ÎN PRESA
ROMÂNEASCĂ INTERBELICĂ*

VIRGIL ȘOPTEREANU

În procesul de recepționare și difuzare a ideilor leniniste despre literatură de către presa românească interbelică se pot distinge trei etape principale: perioada anilor 1917—1924, în care, deși din materialele literare circumscrise în sfera interesului pentru personalitatea leninistă în prim plan se profilează nu atât Lenin despre literatură, cât mai ales Lenin în literatură — de cele mai multe ori fiind vorba de inserarea în paginile ziarelor și revistelor a impresiilor pe care conducătorul revoluției le lăsase asupra unor oameni de seamă ai epocii, redată sub formă de eseu sau portret literar — totuși, referirile concrete la modul în care Lenin aprecia diverse aspecte ale fenomenului literar erau în măsură, încă de pe atunci, să ofere cititorilor noștri informații prețioase și despre această latură a învățaturii leniniste; etapa sau momentul al doilea este legat, îndeosebi, de activitatea revistei „Cultura proletară“ (1926—1928), iar cel de al treilea cuprinde anii 30, cunoscând o efervescentă mai mare în prima lui parte.

Propagarea în presa noastră interbelică a unui mare număr de știri și informații despre personalitatea și activitatea lui Lenin era indisolubil legată de ampla și agitata comentare a evenimentelor din Rusia revoluționară¹. În acest context se înscriau și acțiunile de popularizare a ideilor leniniste despre literatură. Ecoul lor în presa noastră din primii ani de după revoluție nu poate fi conceput în afara acestui cadru general.

Revoluția rusă, pregătită și condusă de V. I. Lenin, a avut un puternic ecou în rîndurile scriitorilor români². Presimțind „cum se înalță, spre cerurile

* Această comunicare, ca și următoarele cinci, a fost prezentată la Sesiunea festivă din aprilie 1970, organizată la București, sub auspiciile Asociației Slaviștilor din R.S. România, cu prilejul aniversării a 100 de ani de la nașterea lui V.I. Lenin.

¹ O imagine exhaustivă, deosebit de sugestivă, despre popularitatea numelui lui Lenin în România, în perioada de pînă la 1944, ne oferă lucrarea *Lenin văzut de români. Documente și amintiri*, Editura politică, București, 1970, 671 p., întocmită de Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R., în colaborare cu Arhiva Comitetului Central al P.C.R., cu prilejul aniversării centenarului nașterii lui V.I. Lenin.

² Vezi T. Virgolici, *Scriitorii români și Marea Revoluție Socialistă din Octombrie*. „Revista de istorie și teorie literară“, 1967, tom. 16, nr. 4, p. 131—139; M. Novicov, *Velikaja Oktjabr'skaja socialističeskaja revoljucija i rumynskaja literatura. Studii de literatură comparată*, Editura